

[Forsvarsministeren.]

vil jeg gerne gentage her i dag, at der kan ikke være nogen tvivl om, at de gældende bestemmelser tillader den fremgangsmåde, der er anvendt af generalkommandoen. Generalkommandoen har midlertidigt suspenderet oberstløjtnant Dall og har derefter straks i et brev til mig motiveret suspensionen og anmodet mig om at godkende den samt iværksætte retsforfølgelse overfor oberstløjtnanten. Det kan imidlertid ikke benægtes, og det kan læses i pressen, at denne fremgangsmåde både har irriteret og har kaldt på smilet, og der kan i den kommende tid naturligvis siges mange spøgefulde ord om forsvarsministeren, der, medens han opholdt sig på landet — hvor han forøvrigt ikke fik lejlighed til at luge mellem forårsblomsterne, således som et blad har antydnet, dertil var mappen fra ministeriet med sager, som skulle ekspederes, for stor —, gennem radioen fik meddelelse om, at generalkommandoen havde skønnet det påkrævet at suspendere oberstløjtnant Dall så hurtigt, at der ikke kunne blive tid til at ringe forsvarsministeren op i telefonen for at tale med ham om sagen. Det vil ikke genere mig, men det generede mig, og jeg tror også, at det generer mange af de høje tings medlemmer, hvis man benytter en fremgangsmåde, som vel formelt er korrekt, men som i befolkningen skaber en formodning om, at der i militære instanser råder den tankegang, at de meget gerne vil have en særstilling overfor den parlamentariske minister.

Jeg tror ikke et øjeblik på — og det skylder jeg general Gørtz at sige —, at general Gørtz har tilstræbt noget sådant, men jeg ønsker at tilføje i anledning af hele den diskussion, som episoden har givet anledning til, at jeg ville have foretrukket en anden fremgangsmåde end den, der er blevet anvendt, bl. a. fordi jeg tror, at den ville have været mere tilfredsstillende for den overvejende part af den danske befolkning, en fremgangsmåde, som ikke ville have været egnet til at bestyrke mange menneskers indtryk af, at tankegangen i ledende militære kredse er anderledes end hos et flertal af befolkningen, samt dens indtryk af, at forsvarsministeren har andre og vanskeligere vilkår end ministre i de civile ministerier.

Må jeg i denne forbindelse sige, at jeg synes, det er ganske overordentligt velbegrunderet, at Ritzaus Bureau har sendt general Gørtz en undskyldning for, at bureauet ved en fejltagelse kom til at udsende oberstløjtnant Dalls angreb på generalen.

Der er ikke nogen grund til at tage oberstløjtnant Dall med større højtidelighed, end han fortjener, men da det ærede medlem hr. Poul Hansen (Kalundborg) nu med oberstløjtnantens angreb på general Gørtz som anledning har spurgt mig om oberstløjtnant Dalls holdning under den tyske besættelse af Danmark, så skal jeg svare.

Det er rigtigt, at der med det tyske gesandtskab som centrum i foråret og sommeren 1940 blev udfoldet hektiske tyske bestræbelser for at få danske støttepunkter, hvorfra de tyske undertrykkere kunne få en dansk undskyldning for det tyske overfald på Danmark og på den måde få deres propaganda overfor den danske befolkning gjort virkningsfuld. Det er også rigtigt, at oberstløjtnant Dall få dage efter den tyske besættelse af Danmark udsendte en pjece, hvori han beskæftigede sig med denne besættelse. Jeg ved endvidere, at der blandt nogle officerer har været en formodning om, at oberstløjtnant Dall var medforfatter af officerspjece „Som vi såede“ med voldsomme angreb på danske demokratiske partier. Det er vel denne formodning, som det ærede medlem hr. Poul Hansen (Kalundborg) sigter til med sit spørgsmål, men jeg ved ikke, om formodningen er rigtig. Nu har det ærede medlem hr. Poul Hansen (Kalundborg) imidlertid stillet spørgsmålet, og den, der bedst kan svare på det, er oberstløjtnant Dall selv.

Den pjece, som oberstløjtnant Dall udsendte den 13. april 1940, altså 4 dage efter den tyske besættelse af Danmark, havde titlen „Danmarks skæbne. Hvorfor? Fordi“. I denne pjece vender oberstløjtnant Dall sig ikke mod tyskerne, fordi de har brudt deres løfter i ikke-angrebspagten og besat Danmark. Oberstløjtnant Dall hævdede i denne pjece et helt andet synspunkt. Han sagde i pjecen, at de danske regeringer i de sidste 20 år før besættelsen må bære ansvaret for denne. Han erklærede, at det var disse regeringers politik, som havde tvunget tyskerne til at besætte Danmark. Med den højtærede formands tilladelse skal jeg af pjecen citere, hvad oberstløjtnant Dall skrev. Han skrev bl. a. følgende:

„Nu har den tyske værnemagt set sig tvunget til at tage Danmark under sin beskyttelse.

Vort lands tusindårige selvstændighed er indtil videre ophørt.

På indtrængende advarsler fra tysk side har det ikke manglet. Gang på gang har officielle tyske røster med stigende styrke krævet et effektivt dansk forsvar af neutraliteten.“